Videospot

O čem govori to poglavje?

Pri snemanju glasbenega videospota si lahko zelo ustvarjalen. Dober videospot je lahko zelo preprost. Lahko je le posnetek nastopa glasbenikov ali pa ga izdelaš v obliki videokolaža ali stop trik animacije. Lahko pa je tehnično in vsebinsko zelo zahteven in moraš, čeprav traja le nekaj minut, v izdelavo vložiti veliko razmišljanja, znanja in truda. Izdelava glasbenega videospota predstavlja izziv tako za začetnike, kot za profesionalce. In ker so glasba in glasbeni videospoti zelo priljubljeni med mladimi, se jih bo veliko odločilo ravno za takšne projekte. V tem poglavju bomo razložili kakšne vrste videospotov lahko izdelaš, kako posneti glasbeni nastop 'v živo' in na kaj biti na splošno pozoren pri snemanju videospotov.

Vision *v akciji – kratek opomnik za delo na terenu*

• Najprej se prepričaj ali imaš pravice za uporabo glasbe za katero želiš izdelati videospot.
• Poskrbi da glasbeniki in plesalci, če bodo v videospotu vidni, v naprej zvadijo igranje in svoje gibe.
• Poskrbi, da kamere s katerimi snemaš tudi posnamejo zvok – z vgrajenim ali dodatnim mikrofonom – da boš posnetke v montaži lažje sinhroniziral.
• Med snamnjem redno preverjaj posnetke, še posebej, da so gibi, igranje inštrumentov ali odpiranje ust usklajeni z glasbo
• Poskrbi da so na posnetku vsi inštrumenti dobro slišni, če imaš možnost posnami celo zvok iz mešalne mize.

Katero opremo potrebuješ?

Za snemanje nastopa glasbenikov potrebuješ vsaj eno kamero, ki snema tudi zvok (oz če ne, potrebuješ še dodatno napravo za snemanje zvoka) in po možnosti še ostalo opremo kot je stativ, dodatne luči…

Pri snemanju videospotov pri katerih bo kot zvok uporabljen studijski posnetek, potrebuješ predvajalnik zvoka (prenosni računalnik, MP3 predvajalnik, pametni telefon ali tablico), ki ga lahko povežeš na močnejše zvočnike. Glasbeniki morajo namreč prilagoditi igranje in petje studijskemu posnetku, ter kamera mora zvok zaradi kasnejše sinhronizacije v montaži tudi jasno posneti. Pri predvajalniku zvoka je pomembno, da se lahko enostavno premikaš po skladbi naprej ali nazaj. CD predvajalnik za to ni najbolj primeren.

Če snemaš nastop glasbenikov v živo, pa potrebuješ podobno opremo, kot pri snemanju nastopa ali športnega dogodka. Za dober zvok poskrbiš tako, da ga posnameš iz mešalne mize (s kablom v kamero ali z dodatnim snemalnikom zvoka).

Zelo uporabne so tudi manjše športne kamere, ki jih lahko pritrdiš na inštrumente (npr. na vrat kitare) in tako dobiš zanimive posnetke.

Če boš v videospot vključil igrane prizore ali stop trik animacijo, potrebuješ različen materia, kostume, rekvizite … tudi za izdelavo le teh.

Za montažo potrebuješ računalnik in ustrezen program. Zelo pomemben je tudi zvok, zato boljši zvočniki ali slušalke niso odveč.

Podrobnejša razlaga

V 'klasičnem' glasbenem videospotu ponavadi vidimo glasbenike igrati na inštrumente in peti in sicer na eni ali več lokacijah. Glasbe, ki je uporabljena za videospot ponavadi ne igrajo 'v živo' na snemanju, temveč si pomagajo s studijskim posnetkom. Glasbeniki tako igrajo in pojejo na 'playback' ter poskušajo svoje gibe in odpiranje ust čim bolj prilagoditi studijsekmu posnetku skladbe. V takšen videospot lahko vključiš tudi kakšne dodatne posnetke, ki se izmenjujejo s posnetki igranja glasbenikov. Dodaš lahko igrane prizore ali stoptrik animacijo, ki prikazujejo zgodbo ali se kako drugače ujemajo z besedilom skladbe.

V primeru dodajanja igranih prizorov lahko za njihovo izdelavo uporabiš veliko znanja iz poglavja o izdelavi igranih filmov, le da v glasbenem videospotu nnimaš dialogov in mora biti vsa zgodba pokazana skozi sliko.

Video: V tem glasbenem videospotu so uporabljeni studijski posnetki glasbe na katere poje pevka na 'playback' in dodana kratka zgodba, ki prikazuje to o čemer poje besedilo (Ti in Jaz-Erika Kralj (Utrip Media, LIJAmedia) izdelano v okviru projekta Crosscut

V videospot lahko poleg nastopa glasbenikov dodamo tudi videokolaž ali stoptrik animacijo.

Video: Nastop posnet 'v živo' z dodanimi posnetki v obliki videokolaža dogajanja – Premikamo meje (LIJAmedia) – izdelek mladih

Video: Glasbeni videospot v katerem ne vidimo glasbenikov igrati – Tagmond "Finally" – izdelan s strani uporabnika WTV

Kot je vidno v zadnjem videospotu za pesem DJ Tagmond-a, le ta sploh ne rabi vsebovati nastopa glasbenikov. Na ta način lahko tudi ustvariš videospote za skupine, ki so ti všeč. Vendar moraš biti pozoren na pravice za uporabo glasbe. To je precej težko za skladbe različnih skupin, ki imajo pogodbe s kakšno od večjih založb. Obstaja pa vrsta še neuveljavljenih skupin, ki bi bile vesele, če bi jim kateri od njihovih poslušalcev izdelal videospot. Zgodi se, da glasbeniki svoje 'fan-e' včasih celo povabijo, da za nih naredijo videospot. V vsakem primeru le brez strahu pristopi h kakšni od skupin, ki so ti všeč!

> *Če poskušaš objaviti videospot za katerega si uporabil kakšno znano glasbo, na kakšnem od spletnih portalov kot je YouTube, se lahko zgodi da ga bo le ta zblokiral. To je sicer odvisno tudi od države, v Nemčiji na primer je to precej strogo urejeno, saj pogosto zablokirajo videe, ki jih v drugih državah lahko gledaš.*

Temu se najlažje izogneš tako, da vedno uporabiš glasbo, za katero imaš pravico, bodisi si jo izdelal sam ali kdo v krogu tvojih znancev. V nekaterih državah nastane težava že, če uporabiš glasbo, ki si jo odigral sam a je priredba kakšne znane pesmi. Te pravice pogosto zastarajo šele 70 let po smrti ustvarjalca. Za videospot lahko uporabiš tudi posnetke iz kakšnega koncerta, vendar moraš tudi v tem primeru imeti urejene pravice. Posnameš jih, kot smo že zgraj omenili na isti način kot nastop ali športni dogodek, lahko pa uporabiš bolj ustvarjalen pristop z veliko hitrega zoomiranja, preostritvami …. Ter se poigraš s športnimi kamerami, ki jih lahko poleg tega, da jih pričvrstriš na inštrumente, pričvrstiš tudi na glasbenike in tako dobiš zanimive posnetke.

Če za videospot uporabiš slikovne posnetke nastopa v 'živo', za glasbo pa isto pesem posneto v studiu, lahko pride so odstopanj v sinhronizaciji gibov, igranja ali odpiranja ust. Vendar jih lahko vseeno poskušaš uporabiti v montaži. Če imaš dober zvočni posnetek nastopa 'v živo', lahko uporabiš tudi tega, namesto studijskega posnetka.

Video: 0:00 min, 3:18 min, 7:48 min, 20:43 min: Primeri glasbenih videospotov, ki baziraju na originalnem posnetku iz koncerta (Skupina "Ganz Normal Anders" – WTV – nastali v okviru mladinskega projekta)

Da dobiš dober slikovni posnetek glasbenikov, ki igrajo, je dobro če z njimi nastop poprej zvadiš. Glasbeniki se morajo namreč za snemanje obnašati malce dugače, kot če samo nastopajo na odru. Morda jim bo v začetku nerodno gledati v kamero, kar pa je za posnetek včasih boljše. Če igrajo na 'playback' pa je tudi zelo koristno, da uskladijo svoje igranje natančno s studijskim posnetkom, saj boš tako lažje sinhroniziral gibe v montaži.

V naprej je potrebno tudi zvaditi vse gibe ali plesne koreografije, kar lahko vzame kar nekaj časa in včasih zahteva celo pomoč kakšnega koreografa. Koristi tudi, če je snemalec prisoten že na vaji, saj lahko v naprej predvidi kateri koti snemanja bi lahko bili dobri.

Kot tudi pri snemanju drugih formatov, moraš biti tudi pri vedospotu pozoren na dizajn (rekviziti, ozadje…) in osvetlitev.

Potek izdelave videospota

Tudi pri snemanju videospota moraš slediti osnovne korake, najprej pripravi scenarij oz. storyboard in izdelaj načrt snemanja.

Poskrbi tudi za opremo. Pri snemanju videospota pogosto med snemanjem v ozadju predvajaš studijski posnetek glasbe, zato je dobro, da imajo vse kamere, ki jih boš uporabil vgrajen ali zunanji mikrofon, da boš posnetke v montaži nato lažje sinhroniziral. Še najbolje bo, če boš kamero direktno povezal s predvajalnikom in tako istočasno snemal zvok, če ti seveda kamera in predvajalnik to omogočata.

Bodi pripravljen da vaja v igranju in koreografiji vzame kar nekaj časa in je najbolje če se opravi pred samim snemanjem. Ponavljanje gibov in koreografije, dokler niso izvedeni dobro, pa ti istočasno tudi omogoči, da koreografijo ali nastop posnameš iz več različnih kotov in v več različnih filmskih planih. To je še posebej priročno če imaš na voljo samo eno kamero. Posnetke med snemanjem redno pregleduj in bodi pozoren predvsem na to, da so različni gibi sinhroni z glasbo.

Če uporablješ tudi zvok, ki je posnet 'v živo', je zelo pomembno kakšne kvalitete je. Najbolje je, da ga vzameš direktno iz mešalne mize. Vendar bo tudi kvaliteta tega odvisna od tega koliko mikrofonov je bilo uporabljenih za snemanje inštrumentov in vokala, kvalitete mikrofonov, in tonskega mojstra. Idelano bi bilo, da ima mešalna miza možnost snemanja na več kanalov in lahko tako kasneje v montaži ustrezno urediš še nivoje zvoka

vsakega inštumenta in vokalov. Vse kamere, ki niso povezane na mešalno mizo, naj zvok vseeno posnamejo na vgrajen mikrofon, kar bo omogočilo lažjo sinhronizacijo v montaži. Če je koncert zelo glasen, se pa lahko zgodi da bo zvok iz kamere močno 'distorziran' in ne bo najbolj uporaben niti za sinhronizacijo.

Priprava material za montažo

Najprej si oglej posnetke in si naredi zapiske o tem kateri deli so uporabni. To velja še posebej, če si kateri del odigranega nastopa glasbenikov ali plesne koreografija snemal v veliko ponovitvah. Kadar si snemal z več kamerami hkrati, posnetke najprej sinhroniziraj in si nato zapiši kateri deli so dobri. Nato lahko pričneš z montažo.

Montaža videospota, ki temelji na slikovnem materialu

Ko urediš in izbereš najboljše posnetke igranja (slikovno), dodaj na eno izmed vrstic za zvok (najbolje spodnjo) studijski posnetek skladbe. Nato izbrane posnetke igranja natančno sinhroniziraj s studijskim posnetkom zvoka. Če si snemal z večimi kamerami, razporedi izbrani slikovni material v dve ali celo eno vrstico za video, tako da imaš kakšno vrstico na voljo še za ostale posnetke, če jih želiš dodati npr. posnetek zgodbe ali stoptrik animacije, ki jo želiš dodati videu. Le te razvrsti v najvišjo vrstico za video npr. 'video 3'. Ves slikovni material montiraj tako, da je skladen z glasbo oz. usklajen z ritmom, po želji lahko sliko hitro menjaš ali pa puščaš daljše kadre, odvisno od stila videospota.

Montaža videospota, ki temelji na posnetku 'v živo'

Kadar si snemal nastop skupine 'v živo', moraš najprej posnetke iz različnih kamer sinhronizirati – uskladiti. Postopek je podoben kot pri snemanju oz. montaži nastopa ali športnega dogodka, vendar v tem primeru ne rabiš posnetkov montirati izključno kronološko. Slikovni posnetek npr. prvega refrena lahko še enkrat uporabiš, ko slišimo v glasbi drugi refren, če je le odpet in odigran v istem ritmu. Da bo tudi posnetek 'v živo' izgledal kot videospot, je dobro da izmenjuješ posnetke iz različnih kamer (kadre) precej hito. Tudi če si snemal nastop 'v živo', lahko takšen videospot nadgradiš z dodatnimi posnetki, npr. igranimi prizori.

Uporaba slikovnih efektov

Ko posnetke zmontiraš, se lahko še poigraš z različnimi slikovnimi efekti, ki jih dodaš sliki. V večini programov za montažo jih imaš na voljo celo vrsto. Vendar je potrebno biti pozoren, da jih ne uporabljaš vsepovprek, ampak jih pazljivo izbereš in ustrezajo naj tvojem videospotu oz. slikovnem materialu. Za različno dogajanje lahko izbereš različne efekte. Igranje (nastop) skupine lahko pustiš v barvah, slikovni material ki ga dodajaš pa je lahko črno-bel. Lahko pa tudi posnetke, ki so bili posneti na različnih lokacijah in z različnimi kamerami, barvno uskladiš med seboj. Kako uporabiti efekte v programu Premiere Elements, si poglje v poglavju Montaža.

Vaje

Na spletu ali televiziji si oglej različne videospote in poišči kakšno inspiracijo za svojega. Bodi pozoren na to, kako so izdelani. Kakšne posnetke vsebujejo, vsebujejo npr. in posnetke igranja glasbenikov in dodane posnetke zgodbe? Ali so narejeni kako drugače? Kašna je kamera? Kakšna je montaža glede na glasbo? Kakšni so prehodi med kadri in kakšni slikovni efekti so uporabljeni? Na ta način se boš lažje odločil, kakšen videospot želiš

narediti sam.

Sorodne teme in zunanji viri

Poglavja: Igrani film / Stoptrik animacija / Snemanje nastopa ali športnega dogodka / Montaža

Video: Videospot v obliki stoptrik anmiacije brez da vidimo igranje glasbenikov na inštrumente – Peter Dirnbek & Vox Populi – Še predno

Metodologija

Izdelava videospotov je odlična priložnost za ustvarjanje in razvoj znanja in različnih veščin pri mladih, saj lahko vključuje tako izdelavo videa, kot glasbo, ples …
Seveda pa vsa tri področja ne bodo zanimiva za vse udeležence, že pri videu je tako, da eni raje režirajo, drugi snemajo, tretji montirajo. Zato kot mentor v naprej razmisli, kako boš zastavil projekt. Ali naj bo vsak vključen v vse faze procesa in bo tako dobil različne izkušnje? V tem primeru je potrebno ustrezno načrtovanje in menjavanje pri različnih nalogah, tako da se vsak udeleženec prizkusi na večih področjih. Ta pristop bo nedvomno vplival na kvaliteto izdelka, saj vsak ne bo imel dovolj možnosti da izboljša svoje veščine.
Druga možnost je, da so udeleženci vključeni v skladu s svojimi zanimanji. Povprašaj jih. Pa t udi ti kot mentor lahko pogosto prepoznaš na katerem področju bi lahko bili dobri in jih usmeriš v le to. V vsakem primeru je dobro da se o načinu dela pogovoriš tudi s samimi udeleženci.
Kakšen stil videospota boste delali je odvisno tudi od starosti udeležencev in njihovega predhodnega znanja. Skupino se lahko tudi razdeli in sicer tako, da del skupine poskrbi za nekaj, dela za drugo, del tako lahko prevzame snemanje nastopa glasbenikov, drugi dela pa izdela stoptrik animacijo ali posname igrane prizore. Mladi bodo najbolj motivirani, če boste izdelovali videospot na pesem, ki jim je všeč. Lahko jo napišejo sami ali pa odigrajo priredbo kakšne znane skladbe – bodite pozorni na pravice za uporabo. Če boste izdelali priredbo kakšne znane skladbe, ki je v tujem jeziku, je dobro da besedilo najprej prevedete, da bo vsak razumel o čem pesem govori.
V primeru, da bo za videospot pesem odigrana ‘v živo’ to predstavlja še dodaten snemalni in organizacijski zalogaj, tako za sliko kot za zvok, ravno tako pa kar nekaj truda in dela vzame tudi priprava in snemanje plesne koreografije.

Snemalni načrt lahko izdelate na večjem posterju na katerega zapišete potrebne korake in odgovorne oz. zadolžene osebe. Dobro se dogovorite, sodelujte in se zavedajte, da dobri rezultati nastanejo kadar se vsi držijo dogovorov.

Terminologija